

ZAMYŠLENÍ NAD KOMUNIKOVÁNÍM STATISTIKY V MEDIÍCH

STATISTICKÁ ANALÝZA DAT, PSY117

Adéla Svobodová
358637, psychologie

Vyučující: Mgr. Stanislav Ježek, PhD.
Mgr. Jan Širůček

Datum odevzdání: 1.5.2010

Fakulta sociálních studií MU, 2010

Mnoho zpráv, se kterými se denně setkáváme v mediích, prezentuje výsledky různých výzkumů. Všude se to jen hemží procenty, pravděpodobnostmi, šancemi, nečekanými souvislostmi... Jsou všechny ty úžasné objevy opravdu tak senzační a průlomové? Nepomáhají jim někdy autoři článků k jejich atraktivitě? Nepletou si někteří autoři pojmy s dojmy?

Pro svou práci jsem si vybrala studii zveřejněnou v British Medical Journal (Islani a kol., 2009) Tato studie zkoumala spojitost mezi rakovinou jícnu a specifickým způsobem pití čaje v oblasti Iránu zvané Golestan. Právě na tomto místě se vyskytuje vyšší počet rakoviny jícnu než v okolních oblastech. Obvykle je tato nemoc spojována s konzumací tabáku a alkoholu, a proto postihuje více muže. V této oblasti však tyto příčiny nebudou ty nejdůležitější, protože počet nemocných žen a mužů se příliš neliší. Vědci proto zkoumali možnou souvislost mezi rakovinou jícnu a pitím velmi horkého čaje, které je pro tuto oblast typické. Zaměřili se na teplotu čaje, dobu louhování, druh a vypité množství. V rámci jejich studie provedli výzkum, ve kterém srovnávali návyky spojené s čajem u 300 nemocných a 571 zdravých osob. Zjistili rostoucí riziko rakoviny jícnu u lidí, kteří pili horký a velmi horký čaj. Rozdíl mezi zeleným a černým čajem byl téměř zanedbatelný, protože drtivá většina zkoumaných pila pouze černý čaj. Souvislost s množstvím vypitého čaje a vznikem rakoviny jícnu se neprokázala. Mimo toto srovnání provedli výzkum na 48 582 obyvatelích této oblasti, aby zjistili obecné návyky v pití čaje v celé této oblasti.

Tento výzkum byl prezentován na zpravodajském serveru Lidových novin článkem Pití horkého čaje prý nahrává rakovině (2009). Slovním spojením „prý“ se autor vyhnul chybné interpretaci výsledků jako kauzální souvislosti. Tomu neodolali na serveru novinky.cz, kde v nadpisu čteme, že Pití horkého čaje vede k rakovině jícnu (2009). Na tomto severu dále píší že : „...podle průzkumů v Evropě lidé pijí čaj nejradyji o teplotě padesát a šedesát stupňů, navíc Evropané nápoj nepijí v takovém množství, což pro jícen není taková zátěž“, čímž se trochu rozcházejí se závěry studie, které uvádějí, že souvislost mezi množstvím vypitého čaje a rakovinou jícnu se neprokázala. V článku ze serveru Lidových novin se zas dočteme: „Vědci srovnávali zvyky 300 lidí postižených rakovinou jícnu a 571 zdravých obyvatel oblasti. Plných 97 procent jich pravidelně pilo čaj, v průměru víc než litr denně. Z nich 39 procent ho pilo o teplotě méně než 60 stupňů, 39 procent při teplotě 60 až 64 stupně a ostatní ještě vřelejší.“ V tomto odstavci autoři spojili dohromady dvě části výzkumu. Vědci v jedné z částí studie opravdu srovnávali zmíněné počty nemocných. Uvedená procenta lidí a jejich čajové zvyklosti se však již týkají již zmíněného průzkumu na 48 582 obyvatelích Golestanu. V článcích se dále dočteme, že si máme dát do čaje med nebo citron a počkat až voda zchladne. Je to jistě skvělá rada, ale myslím, že není třeba až tolik plašit a měřit si teplotu čaje. Výsledky výzkumu jsou jistě pozoruhodné, ale nelze je zevšeobecnit na všechny milovníky tohoto nápoje.

Toto bylo jen několik postřehů, které jsem v těchto článcích objevila, a o kterých si myslím, že upozorňují nad chybnou prezentací výsledků tohoto výzkumu. Autoři často chtějí zdůraznit některé části výzkumu a tak si výsledky dokážou trochu poupravit, případně zdůraznit jen některé aspekty.

Literatura:

Islami, F. a kol. (2009). Tea drinking habits and oesophageal cancer in a high risk area in northern Iran: population based case-control study. *British Medical Journal*, 338.

Články staženy z :

<http://www.novinky.cz/zena/zdravi/165102-piti-prilis-horkeho-caje-vede-k-rakovine-ijicnu.html>

http://www.lidovky.cz/piti-horkeho-caje-pry-nahrava-rakovine-dhw-/ln_veda.asp?c=A090327_124307_ln_veda_mtr